

Sygn. akt III AUa 1985/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 listopada 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Jolanta Ansion (spr.)
Sędziowie	SSA Alicja Kolonko SSA Witold Nowakowski
Protokolant	Michał Eksterowicz

po rozpoznaniu w dniu 29 listopada 2018 r. w Katowicach

sprawy z odwołania B. W. (B. W.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji ubezpieczonej B. W.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Częstochowie

z dnia 17 lipca 2018 r. sygn. akt IV U 502/18

oddala apelację.

/-/SSA A.Kolonko /-/SSA J.Ansion /-/SSA W.Nowakowski

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 1985/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 marca 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił B. W. przyznania prawa do emerytury.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że ubezpieczona na dzień 1 stycznia 1999 roku nie wykazała wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczona B. W. zakwestionowała powyższą decyzję, wnosząc o rzetelne przeliczenie lat jej pracy, albowiem organ rentowy zrobił to źle. Dodała, iż wcześniej jej staż emerytalny wyliczony został w wymiarze 23 lat, 3 miesięcy i 14 dni okresów składkowych oraz 2 lat, 8 miesięcy i 19 dni okresów nieskładkowych, a obecnie wyliczony został w wymiarze 20 lat, 1 miesiąca i 6 dni. Zakład nie doliczył jej okresu zarejestrowania w Urzędzie Pracy w Z. bez prawa do zasiłku, jak również nie wyszczególnił okresów pracy w szczególnych warunkach.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych - Oddział w S. wniósł o oddalenie odwołania wywodząc, jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 17 lipca 2018 roku, sygn. akt IV U 502/18, Sąd Okręgowy w Częstochowie oddalił odwołanie.

Sąd I instancji ustalił, że B. W. urodziła się (...).

W dniu 26 lipca 2016 roku ubezpieczona złożyła wniosek o przyznanie jej prawa do wcześniejszej emerytury, co załatwione zostało odmownie decyzją z dnia 22 września 2016 roku, z uwagi na niewykazanie wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

W tym samym dniu ubezpieczona złożyła także wniosek o przyznanie jej prawa do emerytury pomostowej. W wyniku rozpoznania powyższego wniosku, wydana została decyzja z dnia 5 października 2016 roku odmawiająca jej prawa do żądanego świadczenia. B. W. nie zgodziła się z powyższą decyzją i zaskarżyła ją do Sądu Okręgowego w Częstochowie, który wyrokiem z dnia 24 stycznia 2017 roku, w sprawie sygn. akt IV U 1461/16 oddalił jej odwołanie, z uwagi na niewykazanie wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

W dniu 19 lutego 2018 roku ubezpieczona złożyła kolejny wniosek o emeryturę.

Na dzień 1 stycznia 1999 roku wnioskodawczyni wykazała staż emerytalny w wymiarze 17 lat, 7 miesięcy i 6 dni okresów składkowych oraz 2 lat i 6 miesięcy okresów nieskładkowych.

W Hucie (...) S.A. w Z. ubezpieczona zatrudniona była w okresie od 4 września 1978 roku do 15 września 1997 roku na stanowiskach:

- ucznia przyzakładowej Zawodowej Szkoły Zasadniczej w okresie od 4 września 1978 roku do 30 czerwca 1981 roku oraz
- operatora suwnicy od 1 września 1981 roku do 26 listopada 1985 roku,;
- operatora ciągu walcowego w okresie od 1 lutego 1988 roku do 31 maja 1995 roku;
- wagowej w okresie od 1 czerwca 1995 roku do 11 sierpnia 1996 roku oraz
- wartownika w okresie od 12 sierpnia 1996 roku do 15 września 1997 roku.

Na urlopie wychowawczym przebywała w okresie od 27 listopada 1985 roku do 31 stycznia 1988 roku.

Od 15 września 1997 roku do 30 kwietnia 1998 roku ubezpieczona zatrudniona była w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w B. na stanowisku pracownika ochrony.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Powołując treść regulacji art. 184 ust. 1 i 2, art. 27, art. 32 ust. 1, 2 i 4 oraz § 1 ust. 1 i 2, § 2- 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach

lub w szczególnym charakterze, Sąd I instancji stwierdził, że na dzień 1 stycznia 1999 roku ubezpieczona wykazała wymagany 20-letni staż emerytalny. Spornym pozostało jedynie ustalenie, czy B. W. przepracowała na ten dzień 15 lat w warunkach szczególnych.

Ubezpieczona w celu wykazania wymaganego okresu pracy w szczególnych warunkach przedłożyła świadectwo pracy z Huty (...) w Z.

z adnotacją o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach w okresach od 1 września 1981 roku do 27 listopada 1985 roku na stanowisku operatora suwnicy, od 1 lutego 1988 roku do 31 maja 1995 roku na stanowisku operatora urządzeń ciągu walcowniczego oraz od 1 czerwca 1995 roku do 11 sierpnia 1996 roku na stanowisku wagowej.

Organ rentowy odmówił uznania powyższego okresu zatrudnienia, z uwagi na brak świadectwa pracy w szczególnych warunkach.

Okresy pracy w warunkach szczególnych wskazane w powołanym wyżej rozporządzeniu w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych

w szczególnych warunkach mogą być wykazywane przez zainteresowanego przed sądem wszelkimi środkami dowodowymi, a przewidzianymi przez Kodeks postępowania cywilnego, a w szczególności dokumentami z osobowych akt pracowniczych, zeznaniami świadków, przesłuchaniem stron. Przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków przed organem rentowym nie jest dopuszczalne

(por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 1985 roku, III UZP 5/85,

Lex nr 14635, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 roku,

III UZP48/84, Lex nr 14630, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 roku, III UZP 6/84 Lex nr 14625).

Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że w obecnym stanie prawnym zarządzenia resortowe zawierające uściślenia dokonane w innym okresie przez właściwych ministrów, polegające na ustaleniu wykazów stanowisk, powołane w świadectwach wykonywania prac w warunkach szczególnych zakwestionowanych przez organ rentowy nie mają wartości normatywnych lecz jedynie informacyjną. „W państwie prawnym nie jest dopuszczalne zamieszczanie w rozporządzeniu jako akcie wykonawczym upoważnienia do podejmowania określonych działań przez inny podmiot i wyposażanie go w kompetencje wykonawcze. W świetle

Konstytucji z 1997 roku rozporządzenie jako akt wykonawczy oparty na ustawie

nie może zawierać subdelegacji. W konsekwencji, przedmiotem wykładni są wyłącznie przepisy ustawy i wydane na jej podstawie akty wykonawcze (...).

W rezultacie zatem o spełnieniu przesłanki „praca w szczególnych

warunkach” przesądza wykonywanie pracy wymienionej w załącznikach A i B

do rozporządzenia z 7 lutego 1983 roku, które stanowią integralną część rozporządzenia jako aktu wykonawczego, niezależnie od tego, w jakim

zakładzie praca taka była (lub jest) wykonywana.” (por. glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 1999 roku, III RN 25/99 T. Bińczyckiej-Majewskiej

OSP 2002/4/48 t. 2).

Zdaniem Sądu, ubezpieczona nie wykazała, iż pracowała w warunkach szczególnych przez wymagany okres 15 lat. Ubezpieczona już kilkakrotnie domagała się przyznania jej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach i każdorazowo jej wnioski załatwiane były odmownie, z uwagi na niewykazanie 15-letniego okresu tej pracy. Powyższe wyjaśnione zostało szczegółowo w uzasadnieniu

wyroku z dnia 24 stycznia 2017 roku, w sprawie sygn. akt IV U 1461/16, w którym Sąd wskazał, iż uwzględnienie wszystkich okresów jej pracy przypadających przed 1 stycznia 1999 roku nie da B. W. wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Okres jej pracy w Hucie (...), z wyłączeniem okresu praktycznej nauki zawodu oraz urlopu wychowawczego, to zalewie 12 lat, 9 miesięcy i 8 dni. Doliczenie do tego okresów jej pracy od 15 września 1997 roku do 30 kwietnia 1998 roku w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w B. na stanowisku pracownika ochrony w łącznym wymiarze 6 miesięcy i 15 dni da odwołującej jedynie 13 lat, 3 miesiące i 23 dni.

Sąd I instancji zaznaczył również, iż istota decyzji organu rentowego polega na rozstrzygnięciu o prawie do konkretnego świadczenia (lub o jego wysokości) jako całości, a nie o poszczególnych elementach składających się na to prawo. Sąd stwierdzający spełnienie przez ubezpieczonego jednego lub więcej warunków powstania prawa do świadczenia, nie może ustalić tego w sentencji wyroku, przy jednoczesnym oddaleniu odwołania ubezpieczonego od niekorzystnej dla niego decyzji organu rentowego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2000 roku, sygn. akt II UKN 147/00, OSNP 2002/16/389).

Zaskarżoną decyzją organ rentowy odmówił ubezpieczonej prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach. W związku z powyższym sąd rozpoznając odwołanie od takich decyzji orzeka o ich zasadności pod kątem prawa do wnioskowanego świadczenia. W sytuacji braku możliwości wykazania 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych nawet ustalenie, iż w poszczególnych okresach pracy ubezpieczona wykonywała pracę w warunkach szczególnych, skutkowałoby oddaleniem odwołania. W związku z powyższym, Sąd nie przeprowadzał szerszego postępowania dowodowego w celu ustalenia charakteru pracy ubezpieczonej w tych okresach, bowiem w tej sytuacji byłaby to okoliczność nieistotna dla rozstrzygnięcia sprawy.

W ocenie Sądu, nie ma znaczenia w niniejszej sprawie, czy organ rentowy uwzględnił ubezpieczonej wszystkie okresy do ogólnego stażu pracy. Nie ma to bowiem znaczenia pod kątem prawa do wcześniejszej emerytury, gdyż w tym zakresie odwołująca legitymuje się wymaganym stażem. Różnica w wysokości ustalonego stażu emerytalnego w zaskarżonej decyzji w łącznym wymiarze 20 lat, 1 miesiąca i 6 dni oraz w decyzji z dnia 5 października 2016 roku, gdzie staż ten ustalony został w łącznym wymiarze 26 lat i 3 dni wynika z faktu, iż w decyzji z dnia 9 marca 2018 roku staż ten liczony jest na dzień 1 stycznia 1999 roku, natomiast w decyzji z dnia 5 października 2016 roku liczony był na dzień złożenia wniosku o emeryturę, a więc uwzględniał także okresu przypadające po 31 grudnia 1998 roku. Za chybione należało także uznać żądanie ubezpieczonej doliczenia do stażu emerytalnego okresu zarejestrowania w Urzędzie Pracy w Z. bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych, albowiem zgodnie z art. 6 i 7 ustawy nie są to ani okresy składkowe, ani nieskładkowe.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy orzekł, jak w sentencji wyroku, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Apelację od wyroku wniosła ubezpieczona.

Apelująca wniosła o ponowne rozpoznanie sprawy podnosząc, że praca w hutnictwie jest pracą w warunkach szczególnych, o czym świadczy adnotacja w angażach, wskazująca na dodatek szkodliwy.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela ustalenia faktyczne i argumentację prawną Sądu I instancji, uznając je za własne, co czyni zbędnym ponowne szczegółowe powoływanie się na prezentowane w motywach zaskarżonego wyroku stanowisko Sądu Okręgowego.

W niniejszej sprawie rozstrzygnięcia wymagało, czy ubezpieczona spełnia warunki nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym na podstawie art. 184 i 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 roku, poz. 1270 j.t.), zwanej ustawą emerytalną, a w szczególności, czy legitymuje się 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu tej ustawy.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, prawidłowo uznał Sąd I instancji, że ubezpieczona nie legitymuje się 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych.

Staż pracy ubezpieczonej w Hucie (...) - z pominięciem okresu praktycznej nauki zawodu oraz urlopu wychowawczego - wynosi 12 lat, 9 miesięcy i 8 dni. Doliczenie okresu zatrudnienia w spółce (...) powoduje, że łączny staż pracy skarżącej wynosi jedynie 13 lat, 3 miesiące i 23 dni.

Nawet gdyby hipotetycznie uwzględnić wskazane okresy zatrudnienia do pracy w szczególnych warunkach, to nie jest to okres 15 lat pracy o kwalifikowanym charakterze, jak tego wymaga art. 184 ustawy emerytalnej. Tym samym, zbędne było prowadzenie postępowania dowodowego na tę okoliczność. Słusznie Sąd I instancji przywołał również rozstrzygnięcie w sprawie IV U 1461/16 Sądu Okręgowego w Częstochowie i okoliczność ta powinna w sposób ostateczny wyjaśnić, że ubezpieczona nie może wykazać na dzień 31 grudnia 1998r. wymaganego stażu pracy nie ogólnego, ale w warunkach szczególnych, tj. 15 lat.

W tych okolicznościach, Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. oddalił apelację ubezpieczonej, jako pozbawioną słusznych podstaw.

/-/SSA A.Kolonko /-/SSA J.Ansion /-/SSA W.Nowakowski

Sędzia Przewodniczący Sędzia

JR